

Sociální pedagogika na Slovensku

Asociácia sociálnych pedagógov

Jolana Hroncová

V roku 2018 plynulo 25 rokov od začiatku prípravy sociálnych pedagógov na Pedagogickej fakulte UMB v Banskej Bystrici. Sociálni pedagógovia z praxe, ale aj tí pôsobiaci v školách, v sociálnej sfére a v centrách pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, ktorých Katedra pedagogiky pravidelne pozývala na odborné podujatia, priebežne prezentovali požiadavku na prehĺbenie vzájomnej spolupráce a na založenie občianskeho združenia, respektíve komory, ktorá by sociálnych pedagógov na Slovensku zastrešovala, pomáhala riešiť ich problémy a umožnila prehĺbenie vzájomnej spolupráce a zefektívnenie ich činnosti. Táto požiadavka bola intenzívna najmä zo strany sociálnych pedagógov z centier pedagogicko-psychologického poradenstva a prevencie, v ktorých sa pracovná pozícia sociálneho pedagóga vyskytuje najčastejšie. Z tohto dôvodu sme sa na Katedre pedagogiky, v spolupráci so sociálnymi pedagógmi z praxe, rozhodli vytvoriť občianske združenie *Asociácia sociálnych pedagógov* (ASPg) s celoslovenskou pôsobnosťou. Súhlas so sídlom tohto združenia na Katedre pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB udelil začiatkom roka 2018 rektor Univerzity Mateja Bela doc. Ing. Vladimír Hladlovský, PhD.

Asociácia sociálnych pedagógov, o. z., bola Ministerstvom vnútra SR zaregistrovaná 24. apríla 2018 pod identifikačným číslom 51646692. Založenie *Asociácie sociálnych pedagógov* so sídlom na Katedre pedagogiky Pedagogickej fakulty UMB v Banskej Bystrici predstavuje vyústenie snáh a aktivít Katedry pedagogiky a Banskobystrickej školy sociálnej pedagogiky, v teoreticko-praktickej rovine i v oblasti spolupráce so sociálnymi pedagógmi v praxi.

Na ustanovujúcom valnom zhromaždení *Asociácie sociálnych pedagógov*, o. z., ktoré sa konalo dňa 20. júna 2018, bolo na základe prihlášok prihlásených 40 riadnych členov, 2 mimoriadni členovia a jeden študent. Zo strany slovenských sociálnych pedagógov pretrváva o členstvo v ASPg značný záujem, čo zo strany predsedníctva tohto občianskeho združenia hodnotíme vysoko pozitívne. Ustanovujúce valné zhromaždenie ASPg dňa 20. júna 2018 zvolilo hlavné orgány ASPg zodpovedné za jej činnosť. Tieto sú zverejnené spolu s prihláškami, vyplnením ktorých sa môžu sociálni pedagógovia naďalej prihlasovať u doc. M. Niklovej, podpredsedníčky ASPg.

Teší nás, že o členstvo v ASPg prejavili záujem viacerí významní vysokoškolskí pedagógovia zo Slovenskej i Českej republiky, ktorí sa zaoberajú problémami sociálnej pedagogiky; bez nároku na úplnosť uvedieme aspoň prof. Petra Ondrejkooviča, doc. Vladimíra Kleina, prof. Václava Bendla a iných. Naše poďakovanie patrí osobitne aj Mgr. Jakubovi Hladíkovi, Ph.D. predsedovi *Asociácie vzdelávateľov sociálnych pedagógov* v Českej republike, ktorý vo svojom vystúpení na ustanovujúcom valnom zhromaždení *Asociácie sociálnych pedagógov* informoval o zameraní českej *Asociácie vzdelávateľov sociálnych pedagógov* a tiež o časopise *Sociálna pedagogika*, ktorý vychádza v elektronickej podobe na Univerzite Tomáša Baťu v Zlíne, na ktorej pôsobí. Vyjadrujeme presvedčenie, že spolupráca slovenských a českých sociálnych pedagógov prostredníctvom týchto asociácií prispeje k ďalšiemu rozvoju sociálnej pedagogiky na národnej i medzinárodnej úrovni.

Ciele a zameranie slovenskej *Asociácie sociálnych pedagógov* sú v zmysle jej stanov nasledovné:

Hlavným cieľom občianskeho združenia *Asociácia sociálnych pedagógov* je združovať ľudí, ktorí participujú na vysokoškolskej príprave sociálnych pedagógov v oblasti teórie, metodológie, metodiky a ďalšieho vzdelávania, ďalej sociálnych pedagógov pôsobiacich v školách a školských zariadeniach

výchovného poradenstva a prevencie, v špeciálnych výchovných zariadeniach a tiež absolventov sociálnej pedagogiky, ktorí pôsobia v praxi na iných sociálno-výchovných pozíciách. Ďalej sa v zmysle stanov ASPg do činnosti Asociácie sociálnych pedagógov môžu zapojiť absolventi odboru pedagogika, ktorí už pracujú alebo majú záujem pracovať v oblasti prevencie, intervencie a poskytovania poradenstva najmä pre deti a žiakov ohrozených sociálno-patologickými javmi, zo sociálne znevýhodneného prostredia, drogovu závislým alebo inak znevýhodneným deťom a žiakom, ich zákonným zástupcom a pedagogickým zamestnancom škôl a školských zariadení a môžu v zmysle platnej školskej legislatívy pôsobiť ako sociálni pedagógovia v škole.

Tento cieľ bude *Asociácia sociálnych pedagógov* plniť nasledovnými činnosťami:

1. Rozvíjaním sociálnej pedagogiky na vysokých školách, ktoré pripravujú sociálnych pedagógov v bakalárskom, magisterskom alebo doktorandskom štúdiu na úrovni teórie, metodológie, metodiky a praxe, v súlade s najnovšími trendmi rozvoja tejto disciplíny u nás i v zahraničí, s akcentom na výchovné a spoločenské požiadavky.
2. Prehĺbením a zintenzívnením spolupráce vzdelávateľov sociálnych pedagógov a sociálnych pedagógov pôsobiacich v školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie, v školách, špeciálnych výchovných zariadeniach a v iných oblastiach sociálno-výchovnej praxe.
3. Asociácia sociálnych pedagógov sa usiluje o podporu a rozvíjanie sociálnej pedagogiky v oblasti teórie, metodiky, metodológie i praxe na národnej i medzinárodnej úrovni.
4. Občianske združenie je nepolitické, dobrovoľné a záujmové združenie fyzických a právnických osôb, ktoré odmieta akúkoľvek diskrimináciu na základe príslušnosti k určitej národnosti, rase, náboženstvu alebo pohlaviu a zaväzuje svojich členov k dodržiavaniu tohto princípu pri výkone svojej činnosti v rámci ASPg i mimo nej.
5. Asociácia sociálnych pedagógov pracuje ako občianske združenie, pričom sa riadi všeobecne platnými právnymi predpismi o združovaní občanov a tiež princípmi a zameraním sociálnej pedagogiky. Pôsobí na celom území SR, bola založená na dobu neurčitú („*Stanovy*“, 2018, s. 1–2).

Poslanie a činnosť *Asociácie sociálnych pedagógov*, o. z., sú v Stanovách ASPg definované takto:

1. Poslaním združenia *Asociácia sociálnych pedagógov* je prispievať svojou činnosťou k ďalšiemu rozvíjaniu školskej preventívnej sociálno-výchovnej práce v školách a školských zariadeniach, ďalej k zvýšeniu efektívnosti v prevencii sociálno-patologických javov, rozširovaní odborných vedomostí a praktických zručností v sociálnej pedagogike, osobitne v činnosti sociálnych pedagógov prostredníctvom odborných seminárov, výcvikov, workshopov, publikačnej činnosti a ďalších aktivít pre členov tohto združenia, jeho sympatizantov, študentov sociálnej pedagogiky a iných záujemcov.
2. Združenie orientuje svoju činnosť na:
 - združovanie členov v súlade s poslaním ASPg,
 - organizáciu odborných podujatí,
 - podporovanie rozvoja vzdelávacích programov pre sociálnych pedagógov, spoluprácu s domácimi a zahraničnými partnermi pri príprave a realizácii výskumných a vzdelávacích projektov,
 - tvorbu a vydávanie učebných a metodických materiálov pre potreby svojich vzdelávacích programov,
 - podporu študijných ciest a pracovných pobytov členov združenia,
 - podporu poradenskej a metodickej činnosti v súlade s poslaním a činnosťou združenia,

- inšpirovanie sociálnych pedagógov a všetkých svojich členov k prevencii a riešeniu sociálno-patologických javov u detí, mládeže a dospelých,
- iniciovanie legislatívnych i organizačných opatrení zameraných na zvýšenie prestíže a posilnenie profesie sociálnych pedagógov v školách, školských zariadeniach výchovného poradenstva a prevencie a iných sociálno-výchovných inštitúciách,
- vydávanie informačných i odborných materiálov,
- spoluprácu s vedeckými a odbornými združeniami doma i v zahraničí, na participácii, tvorbe a propagácii kontinuálneho vzdelávania pre sociálnych pedagógov pôsobiacich v sociálno-výchovnej praxi, reprezentáciu ASPg navonok pri jednaniach s vládnyimi a inými organizáciami v otázkach týkajúcich sa posilnenia profesionalizácie prevencie v školách a školských zariadeniach,
- podporu študijných ciest a pracovných pobytov členov ASPg na významných odborných podujatiach doma i v zahraničí („Stanovy“, 2018, s. 2–3).

Ďalej je poslaním združenia pomáhať svojim členom pri realizovaní prevencie, poradenstva a terapie v sociálnej, sociálno-výchovnej a pedagogickej oblasti nasledovnými aktivitami:

- organizovať, sprostredkovať alebo zabezpečovať študijnú, vzdelávaciu, informačnú a expertnú činnosť pre odborný rast svojich členov,
- realizovať aktivity, na ktoré organizácia získala akreditáciu v zmysle zákonov SR,
- presadzovať spoločné záujmy svojich členov vo verejnosti smerom k samospráve a štátnej správe v kontexte zamerania sociálnej pedagogiky a oficiálneho profesijného štandardu Sociálny pedagóg, ktorý je oficiálne zverejnený na stránke MŠVVaŠ SR v pokyne ministra školstva č. 39, príloha č. 19 pod názvom *Sociálny pedagóg*,
- sprostredkovať rozširovanie odborných, legislatívnych, vedeckých a výskumných poznatkov a skúseností z oblasti sociálnej pedagogiky a profesijného štandardu *Sociálny pedagóg*, tvoriť nové vzdelávacie programy a metodické príručky na zvýšenie efektívnosti profesionálneho pôsobenia sociálnych pedagógov v školách a školských zariadeniach, nadväzovať a rozvíjať spoluprácu s podobnými inštitúciami doma i v zahraničí, presadzovať dôslednejšie využívanie existujúceho legislatívneho ukotvenia pozície sociálnych pedagógov vo všetkých typoch škôl a školských zariadení,
- vydávať odborné publikácie, propagovať sociálno-pedagogické diagnostické metódy, zborníky a iné materiály z odborných podujatí.

Podľa doterajšieho záujmu o členstvo v ASPg, o. z., možno predpokladať, že občianske združenie bude osožné nielen pre sociálnych pedagógov v praxi pri riešení ich problémov a zefektívňovaní preventívnej sociálno-výchovnej práce v školách a školských zariadeniach, ale aj pre študentov študujúcich sociálnu pedagogiku, a tým pre ďalší rozvoj slovenskej sociálnej pedagogiky.

Literatura

Stanovy občianskeho združenia ASPg. (2018, Duben 4). *Pedagogická fakulta, Univerzita Mateja Bela*. Dostupné z <https://www.pdf.umb.sk/app/cmsSiteAttachment.php?ID=4509>

Jolana Hroncová
Pedagogická fakulta, UMB v Banskej Bystrici